

SOKOL AMERICKÝ

Úřední list Národní Jednoty Sokolské v Sp. St.

Ročník IV.

Chicago, dne 15. ledna, 1882.

Číslo 1

Pořádá a vydává Výkonný Výbor.

Vychází vždy 15. každého měsíce.—RUKOPISY pro „Sokola Amerického“ určené zasílají se nejméně do 10., delší do 8. každého měsíce na jednatele Výkonného Výboru.—Předplatné: pro údy N. J. S. 36c., pro neúdy 60c. roč. — Do Evropy 1 zl. 50 kr.

První Čech v Americe.

Příspěvek k dějinám Čechů v Americe; podává František Bartošek

Footěno cenou Výk. Výb. Nár. Jeř. Sok.

SLEEPY HOLLOW.

V severní části panství Philipsburghu (okresy Mount Pleasant a Sing Sing) v Sleepy Hollow ležícím mezi Tarrytownem a Beekmantownem vystavěli si Filipové druhý zámek zvaný *Castle Philipse* aneb *Philipse Manor House*. (Vyobrazení jeho nalezá se v Boltonově „History of Westchester County“ díl I. str. 328.) Zámek zaujímá pěkné místo na západní straně rybníka, zrovna naproti holandskému kostelu. V prvních dobách obehnán byl náspem, aby spíše oddolal nepřátelskému návalu Indiánů a pro větší bezpečnost opatřen byl i několika děly. Ještě doposud pozorovati lze v rozvalinách známky střelny.

Západní křídlo budovy jest patrně o mnoho starší než východní a jak se zdá stavěno bylo současně s prvním mlýnem v krajině té, tedy asi okolo roku 1683.

Nejlepší pohled na zámek je s mostu přes, řeku Mill River zvanou vedoucí. Hlavní portál nalezá se v severovýchodním průčelí.

Zde požívali Filipové všechny výhody, jaké jen mohli nesmírně na tu dobu bohatství poskytnouti. Vlastnivše celou široširou krajinu, těšili se výsadám spojeným s feudálním zřízením: zámek, soudnické a honební právo, kostelní patronát a jiné. Sem do tohoto zátiší uchylovali se obyčejně Filipové, aby zde v tiché odloučenosti ztrávili zbytek svého života.

Starý mlýn k zámku těsně přilehající byl v úplném souhlase se scenérií krajiny. Za dřívějších dob, kdy na zámku vládli Filipové, sjížděli se do mlýna nájmem s obilím

ke mletí, pánové zámku nechali pak na vlastních lodích dovážeti mouku do New Yorku.

Podlodi slavného sloopu „Roebuck“ který náležel Filipům a dopravoval zboží do N. Y., někdy ale i sloužil k účelům vojenským, nalezá se hluboko zaryto do bahna říčky. Starý mlynář, který ještě na začátku tohoto století žil a tři generace Filipů pamatoval (zemřel ve věku 97 let) nazýval trosky ty svým železodolem, poněvadž si z něho po celý život bral pásy a hřeby pro svou potřebu.

Když zámecké panstvo uchýlilo se po revoluci do Anglie byl veškerý majetek zabaven a po dílcích rozprodán a okolní pozemek asi 1600 akrů zaujímající koupil p. Beckman a později přišel v držení plukovníka Watsona Webba, v jehož rodiny držení až doposud se nalezá.

Nedaleko zámku stojí kostel holandské reformované církve od Bedřicha Filipa (2.) vystavený. Je to nejstarší kostelní budova v celém státu. (Vyobrazení jeho nalezá se v Boltonově „History of the County of Westchester“ díl I. str. 330). Kostel vystavěn je z kamene a cihel (tyto poslednější byly schválně z Holanďanu přivezeny).

Na severní straně nade vchodem zasazena je kamenná deska s nápisem:

Erected and build by
Frederick Philipse
and **CATHARINA VAN CORTLAND,**
his wife in A. D. 1699,

Zevnějšek kostela zůstal po věky beze změny až na přeměnění čtyřrohé okna v pologotická. Za to ale vnitřek doznal velikých proměn. Kazatelna i oltář pocházejí taktéž z Holandu. Kazatelna nahrazena byla jinou, ale oltář ostal dosud. (Vyobrazení jeho nalezá se v často jmenovaném Boltonově spisu.) Zvon ulit byl v Holandsku na útraty Filipa a nese nápis: *Si deus pro nobis quis contra nos.* 1685.

Na hřebenu střechy na západním konci nalezá se podivná povětrná korouhvička se začátečními písmenami zakladatele kostela.

Náčiní k přijímání sestává ze dvou stříbrných pohárů 7 palců vysokých a uměle ozdobených. Jeden z nich nese vyryté jméno: „Fredrych Flypsen“ a druhý: „Catharina van Cortlandt“.

Mimo těchto pohárů je tam koflík zhotovený z ryzého stříbra 8 a půl palce v průměru a nesoucí jméno dárce:

Fredrych Felypse.

Náčiní toto nalezá se pod dozorem kostelníka bydlícího v Tarrytownu.

Pověst vypravuje, že paní Kateřina Filipová byla znamenitá jezdkyň a že často jezdila na koni z New Yorku, kde manžel její měl obchod, do Sleepy Hollow, aby tam dohlížela na stavbu kostela. Jezdila obyčejně při úplňku a bratr její Jakub jí provázival.

Paní Filipová byla zajisté neobyčejně srdnatá žena, když se nebála za noci cestovati v krajině pusté a nebezpečné. Město New Amsterdam leželo na nejjihnějším konci ostrova Manhattan a již nynější ulice Wall (jejíž jméno je odvozeno od toho, že v směru tom kudy běží naházen byl val či násep, opatřený kúlovou hradbou) tvořila hraniční čáru mezi městem a pustinou.

Ostatní část ostrova obydlena byla od Manhattanů, nejdivočejšího to kmene indiánského. Tito utrpěvše od bělochů mnoho útisku a nemohouce se jim v poli postaviti, utíkali se často ke lsti a zákeřně přepadávali jednotlivce.

V pamětní knize kostela nalezá se hned na začátku následující stať.

1697. First and before all the right honorable, God-fearing, very wise and prudent, my lady Catharina Philipse, widow of the lord Frederick Philipse of blessed memory who have promoted down service here in the highest praiseworthy manner.

Předmluva k pamětní knize zní následovně:

To give the kind reader a right idea why, and at what time this church-book, or particular memorandum according to Christian church-order is made, to be for the satisfaction of every one. Also

first with regard to his Royal Majesty of England, Scotland, France and Ireland, Defender of the Faith &c., has pleased toward the year of our Lord Jesus Christ 1690, by proregative, consent and licence to give to the Hon. Lord Frederick Philipse to purchase freely as or for hereditary purchase freely as or for hereditary purchase a parcell of land or valley, so, and as it is situated in the country of Westchester in America, beginning at the river of Spuyten Devel's Kill, running north along the river, untill the river of Kitchawong (Croton River) &c., &c., as in the licence and patent is contained, which is called Philipsburgh; to indicate further in what manner and good affections these first Christian inhabitants, have shown in the middle of wilderness and heathenism, and with and about heathens to live, as true Christians, having first thought good and highly necessary, on the Lords day, to gather together and in a place for the purpose fit, to pray together, God the Lord with their whole hearth to praise and thank him with psalms and hymns &c.

Severně od zámku prostíraly se veliké lesy, z nichž ale již valná část jest nyní vymítěna, tak že zbyl jen tak zvaný Beckmanův lesík. Za doby Filipů zdržovala se v lesích těch veliká stáda vysoké zvěře, najmě jelenů. Přílišná honba navzdor všem pokutám a žalařování vyplenila užlechtilou zvěř v krajině té na dobro. V roku 1705 vydala guvernerova rada a všeobecný sněm (general assembly) zákon, dle něhož kdokoli v kraji Westchester ať již křesťan anebo Indián, svobodník nebo otrok, po prvním dnu měsíce ledna roku 1705 zabil nebo ranil by samce, samici nebo mládě, nebo jakýkoli druh vysoké zvěře v kterékoliv době vyjma čas mezi 1. srpnem a 1. lednem, má býti pokutován jednou librou šterlingů a v pádu neplacení uvězněn na dobu 20 dní. Každý pes, který by při štvání zvěře byl zastížen, má býti zastřelen.

Zákon ten byl bezpochyby přijat vlivem Filipů a Cortlandtů, kteří vlastnili většinu kraje a zastoupeni byli v radě guvernerově. Majitelové panství Philipsburgh a Cortlandt měli ale zvláštní privilej honiti zvěř na svých statech po celý rok, kteroužto privilej ze zvláštní milosti mohli udělovati i některým ze svých poddaných.

Politická kariéra Bedřicha Filipa (2.)

Holandská provincie Nové Nizozemí postaveno bylo roku 1621 pod správou generálního direktora či guvernéra, jemuž k výpomoci sloužila jeho rada (council) mající výkonnou, zákonodárnou a soudnickou pravomoc. Římské právo, které zjednálo si též u Holanďanů platnosti, stalo se základem

dem práva i v osadách, ale čas od času doznávalo značné změny.

V pozdějších letech činěny byly lidu rozličné ústupky. Když roku 1653 New Amsterdam (nyní New York) inkorporován byl co město a celá kolonie byla rozdělena na kraje a okrsky, v nichž zařízeny byly soudní dvory s obmezenou právomocností, tu žádal lid rozhodně zástupitelskou formu vlády, aby tak bral alespoň nějakého podílu na zdělávání zákonů a jich provádění. To bylo mu však se strany holandské vlády krátce odepřeno.

Účel guvernérovy rady byl dvojí: Jednala co výkonná rada a pak co nejvyšší soud, z něhož ale bylo odvolání k holandské vládě. Za to zase mohl se každý k ní odvolat z výroku soudu místního neb vnitrozemního. Členové guvernérovy rady nemohli býti pohnáni před obyčejný soud a nebyli mu také zodpovědni. Odvislost jejich od guvernéra byla však veliká, tak že se o nich mohlo říci, že jsou jen z milosti jeho. Dějiny vypravují, že jednou nechal je guvernér vyvésti vojáky ze síně, jindy zase že vyplatil guvernér jednoho člena své rady rákoskou. Ovšem, bylo to v těch „starých zlatých časech“.

Roku 1664 dne 12. května vystavěl anglický král Karel II. (o něco později od Cromwella s trůnu shozený a popravený) bratru svému Jakubovi, vévodovi z Yorku patent, v němž mu daroval území ležící mezi říčkami St Croix a Kennebeck (v nynějším Mainu). Také ostrovy Nantucket, Martha's Vineyard, při Massachusetts, pak Long Island a všecku půdu mezi západním břehem řeky Connecticut a východním břehem zálivu delawarského.

Dne 8. září připlula anglická válečná loď pod velením plukovníka Nicolse do zátoky novoyorské a tehdejší guvernér Stuyvesant přinucen byl ku vzdání se. Tím nastala pro New York nová éra. Forma vlády zůstala sice pro příštích 20 roků beze změny, konečně ale podařilo se nátlaku lidu domoci se alespoň nějakého vlivu na zákonodárství. Roku 1686 založena byla směrovna zástupců od lidu přímo volených. V dubnu roku 1685 přivtělen byl New York k Novoanglicku. Guvernérova rada co do počtu členů nezdá se, že by byla bývala obmezena. Nastoupením majora Androse r. 1674 za guvernéra oprávněn byl tento ustanoviti tolik radů, mnoho-li by za dobré uznal. Za jeho vlády čítala rada jeho 19 členů. Roku 1686 obmezen byl počet ten na sedm, po roku 1691 zvětšen na 12, kterýž počet zůstal až do revoluce. Poněvadž vždycky několik členů bydlelo ve vzdálených místech, nemo-

hli býti při zasedání všichni přítomni a proto až do roku 1691 ustanoveno bylo quorum na 5. když ale tolik členů do rady se nedostavovalo na tři. Roku 1697 zvýšeno zase na pět a zůstalo tak, dokud vláda byla v moci Angličanů.

Právomocnost rady guvernérovy za anglické vlády byla následující: 1. Co *výkonná moc*. V udělování úřadů a pozemků měla rozhodné slovo. 2. Co *soudnická moc* zastupovala ve spojení s guvernérem soud odvolací a zmateční. 3. Tvořila *vyšší sněmovnu* na způsob panské sněmovny v Anglii a byla předchůdcem nynějšího senátu. Rada, který nejdéle byl v úřadě, zastupoval předsednictví.

Při usnášení se o zákonech bylo jednání councilu velmi formální a v mnohém ohledu pouhým nápodobením angl. sněmovny lordů. Poselství councilu k všeobecné sněmovně doručena bylo této jedním členem rady při jehož vstoupení sněmovna povstala a stoje přijala poselství.

Titul radů byl ctihodný (honorable). Jmeno jeho bylo zanešeno do všech vládních dekrétů a každý měl právo fungovati co smírčí soudce v kterémkoli kraji provincie. Plat neměli žádný. Postavení jejich bylo ale takové, že mohli pro sebe, své rodiny a přátele pojistiti rozsáhlé krajiny nevýhodněji položené, což bylo více než dostatečným odškodněním za ztrátu času, práci neb nahodilé výlohy.

První zmínka o *Filipovi* v politických dějinách státu New Yorku činí se 10. list. 1674, kdy guvernér mayor Edmund Andros jmenoval jej prozatímním radou až do příštího října; hdyž pak doba ta přišla, ustanovil jej za skutečného radu. Rada ta sestávala tehdy z Johna Lawrence, Anthonyho Broekholse, Wina Dyera a Mathiase Nicollse. Tento zastával místo státního sekretáře. O dva roky později, r. 1677 přidělen byl k radě tchán Filipů, Steven Van Cortlandt, který co tehdejší mayor města patřil k radě *ex officio* (z moci svého úřadu). (Viz History of State of New York by Broadhead, díl I., str. 273.)

Všechny protokoly guvernérovy rady nalézají se v doslovném znění v díle na státní útraty vydaném: „Documentary History of State of New York. Kdo by z čtenářů měl čas a vůli vyšetřiti, jakého vlivu požíval a jakých náhledů byl Bedřich Filip, může se to dočísti v jmenovaném díle, které se nachází v Astorově knihovně v dějepisném odboru pod číslem 1282. Jelikož je dílo to tuze objemné, nebylo mi možno obzvláště v nynějším mém zaměstnání podrobněji je prohlédnouti.

Z výše zmíněného díla od Broadheada vyňal jsem si o působení Bedřicha Filipa v guvernérově radě tyto náčrtky:

(Str. 360 díl I.) Mezi New Yorkem a Connecticutem byl už po delší dobu spor o pohraniční čáru. Když 11. května 1672 koupil rada Filip od Indiánů rozlehlou krajinu na Pocantico Creeku (nyní Mill River) dostal na to patent od guvernera Androse. Vystavěl tam veliký mlýn a pilu, kolem nichž se záhy utvořila osada. Když se o tom dozvěděly úřady Connecticutu, dopsaly na sekretáře Brockhollese a činily nároky na tu osadu odvolávajíc se na smlouvu týkající se upravení hranic, dle níž patří ke Connecticutu celá krajina severozápadně od Mamaronecku, až k Hudsonu, v kterémž obvodu nalezala se i Filipova plantáže, rozprostírající se od nejjižnějšího bodu až po hranice Massachussettsu. Úřady Connecticutu měly ještě tu drzost, že slovy velmi opatrnými žádaly úředníky pána provincie, vévodu z Yorku, aby podporovaly zamýšlený ten podvod. (And they had the audacity to desire that the dukes officers would countenance their attempted, swindle, praví do slovně prostoduchý historik).

Brockholles věděl ale předobře, že hranice Connecticutu nikdy nesahaly blíže než na 20 mil k řece Hudson a proto pokáral je za zamýšlené šibalství a splatil jim drzost drzostí, spornou otázku odkázal ale k rozluštění vévodovi z Yorku, který ji pak rozluštil dle práva a spravedlnosti.

Broadhead vypravuje dále na stránce 372.: Svobodomyšlná zařízení, jaká William Penn udílel Pennsylvanii, nahnala králi Jakubovi (dřívějšímu vévodovi z Yorku) strachu, že by i lidu provincie New York napadnouti mohlo žádati podobné svobody, ba že by mohl i odpadnouti. Roku 1682 dosazen byl na místo Androse za guvernéra Thomas Dongan, syn irského baroneta. Aby se na vše připravil, nechal Dongan hned po svém příchodu do New Yorku předvolati oba skutečné královské rady Bedřicha Filipa a jeho tehána Oloffa Cortlandta, jakož i jiné vážené občany a nechal je na radu Jakubovu přísahati poddanství králi, věrnost vévodovi co pánu svému a majiteli území. Filip a Cortlandt museli pak zvláště odpřisáhnouti svou úřední věrnost a přichylnost k trůnu. Oba radové tito požívali úplnou svobodu osobní, svobodu slova a právo rozhodovací v osobních záležitostech, ale mohli býti sesazeni, jakmile by se vévodovi zalíbilo. Dongan nechal na radu jejich svolati všeobecný sněm svobodníků (general assembly of the freeholders) aby se uradili s ním a

s jeho radou, jakých zákonů by bylo zapotřebí pro dobro a blaho kolonie a její obyvatelů. Sněm ten nesměl míti více než 18 členů a měl se sejíti v městě New Yorku.

Na sklonku 1683 obnovila provincie Connecticut své nároky na jednu část New Yorku. Z toho rozpředla se tubá hádka. Dongan ukazoval na smlouvu, dle které nemají hranice Connecticut nikdy přiblížiti se na dvacet mil k řece Hudsonu.

Vévoda z Yorku nařídil, aby obě sporné strany zvolily si své zástupce do společné komise, která by měla důkladně vyšetřiti, na čí straně právo. Se strany Connecticutu zvoleni byli Treat, Gold, Alkin a Petkin, se strany New Yorku Brockholles, Filip, Van Cortlandt a Young. Tu ukázalo se poznovu, že všechny nároky Connecticutu byly buď podvodné nebo domnělé (fraudulent or erroneous). Agenti Connecticutu vidouce marnost všeho namáhání úskokem rozšířiti hranice své malé zemičky, dovolávali se velikomyslnosti guv. Dongana, aby jim postoupil alespoň několik osad při průplavu longislandském, za něž se uvolovali dáti v náhradu několik ostrovů při Long Islandu. Konečně bylo dohodnuto, by pohraniční čára pošinuta byla dále na východ od Mamaronecku až k řece Byramu, mezi osadami Rye a Greenwich. Když pak se poslanci connecticutští vraceli domů, těšili městskou radu v Rye, že si nemohli pomoci, vzdávajíc se té osady, ale že guvernér Dongan je šlechetný muž a učiní vše pro jich blaho, jen když o to náležitě požádají.

Na str. 453 vypravuje Broadhead dále: V květnu roku 1686 zdálo se králi Jakubovi II., že národ státu New Yorku má tuze mnoho svobody. J nařídil Donganovi, aby si nechal od svých radů (Anthony Brockhollese, Bedřicha Filipa a jeho zetě Steven van Cortlanda, Lucase Stanton, Johna Spragala, Jervise Baxtera a Johna Younga) složit přísahu věrnosti a poddanství (oath of allegiance). Tito radové byli ještě od krále ustanoveni a požívali výsadu svobodu slova. Na přístě měl míti guv. Dongan právo vyvoliti své rady dle vlastního dobrozdání, měl ale hlavně přiblížiti k tomu, aby to byli mužové zámožní a schopní a ne lidé potřební a nebo dokonce zadlužení a pak aby jejich oddanost a náklonnost k trůnu byla zjevna. V dekretu píše Jakub král mezi jiným: „A jelikož jsme vypracovali nový zákonník a ústavu, oznamte lidu, že dosavadní výsady a svobody se zrušují. Rada má na přístě vzdělávati všechny zákony pod následujícími ohlavením: „By governor and Council.“

Pro nás se hodící.

Dr. M. Tyrš píše v pražském „Sokolu“ delší pojednání jež tak dobře se hodí na mnoze i na naše sbory a zvláště jeho ukončení jest pro nás jako lité, neb se mohou naši sokolici přesvědčiti, že i nejslavnější náš sokol Tyrš přimlouvá se za výlety ve smyslu téměř, jakž jsme v listu tomto již vícekrátě horovali; otiskujeme dokončení to v naději, že snad konečně přece dočkáme se jednoho sokolského výletu. I vše ostatní se dobře hodí na sbory naše; kéž se jen následuje dle rady našeho čestného člena. Sokol Tyrš píše pod ohlavením: „*O příčinách upadání a o prostředcích k obživení jednot sokolských,*“ následující:

Čím uskutečnit, aby výlety v jednotách sokolských zas obživly?

Tím že se na ně jde a žádných vytáček se nehledá. Bude zajisté velice působit, když starší členové, výbor a sbor sami příkladem ostatní pobídnou. Cíl výletu a zastávky jednotlivé necht' jsou povždy dobře voleny, aby celý den přiměřeně se vyplnil, nuda nenastala a dlouhé zdržování se po hostincích k nepořádkům podnětu nezavdalo. A na straně druhé zas nutno k tomu přihlížet, aby vzdálenosti nepřilíšné nebyly, aby — ovšem ne lenoch — Sokol dobré vůle jimi se neodstrašil, aby každý nikoli utýrán, nýbrž na duchu i na těle osvěžen z nich se vracel. Ob čas, avšak nepřilíš z husta bude to bavit, když tak zvaný tajný výlet se uspořádá kde spolek na dvě, snad na tři části se rozdělí a každému vůdci počet číslovaných a zabezpečených cedulek se doručí. Každé oddělení shromáždí se tu již na místě jiném, kde cedulka číslem 1 znamená se rozpečetí. Cedulka ta pak udá první místo, první stanici kam se jíti má a přišedše tam, otevřeme zase cedulku druhou, jež další stanici nám naznačí. Tak pokračuje se, až všechna oddělení s hlasitým pozdravem na jednom a téměř místě se sejdou. Nutno jest ovšem, aby ti, jimž pořádání podobného výletu svěřeno jest — a jest nejlépe, když jen malý počet osob plán vypracuje — přísné tajemství zachovávali.

O nutnosti disciplíny na výletech jsme již mluvili, závisí na ní dobrá pověst jednoty a nevázanosti právě nejlepší části členů účastenství se znechutí. Důležitý jest v mnohých případech fond výletní, do něhož členové na jeden výlet větší, po delší dobu příspěvky si skládají a snad i zámožnější členové ve prospěch bratří nemajetných přispívají. Co se kroje výletního týče, jest ovšem, jak často nám důvěrně sděleno,

přesvědčení mnohých, že holinky neb boty vysoké, široký pas s monogramem atd. nezbytně nutny nejsou, kroj sdražují, pořízení jeho stěžují a tím zas v odporu s demokratickým základem myšlenky sokolské rozšíření společné věci naší překážejí. Zejména výtýkalo se vysokým botám, že v nich s plnou jistotou a úhledností cvičiti nelze a že tudíž pořízení zvláštního obleku cvičebního v zápětí mají. Půdodní kroj sokolský, mnohem jednoduší, pevnější, jelikož z obleku cvičebního vyšlý neznal také žádných vysokých bot, ač tenkrátě mnohem větší a namahavější výlety se konaly. Budiž to pouze co vzpomínka historická uvedeno. Každá porada o změnách kroje skončila z příčin, jež tu rozvésti nelze, přec nutně tím, že při tom, co zavedeno jest, se zůstalo. I čapka, proti níž nejvíce a nejhovněji se mluvilo, zůstala na konec na hlavách našich a myslíme taktéž, že přese všechny stížnosti na ni vedené, nikoho ještě neusmrtila. Největší neštěstí, které se někdy přihodilo, bylo, že některému z výletníků nos se oloupal, a to, myslíme, pravý Sokol ještě vydrží. —

Významnější než výlety, jež na konec také každý jiný spolek podniknouti může, jsou pro jednoty sokolské veřejná cvičení. Co činiti, aby počet jejich vzrostl, aby všude čestným výsledkem se vykázati mohly?

Úplně marno jest věc rázem vnucovat. Což platno, když výbor tu neb onde horempádem se usnese, aby veřejné cvičení se odbývalo, pakli před tím v jednotě stále a řádně tělocviku dbáno nebylo. Veřejné cvičení nemůže náležitě dopadnout, pakli před tím pilně se necvičilo a svědomitě se nevyučovalo. Vědí-li členové, že něčemu se naučili, má-li sbor cvičitelský vědomí, že spolek něco řádného svéstí s to jest — k čemu jednotlivých krkolomných výkonů nikterak zapotřebí není — bude v jednotě chuť k veřejnému cvičení přirozená a dobrý výsledek jistý.

Úlohou jeho pak není nikterak, aby jednotlivci jednotlivými kousky bez ladu a skladu provedenými se produkovali. Vzbudí tím sice snad obdiv, obdrží potlesk, avšak širší obecnost, kteréž se veřejným vystoupením pro tělocvik získati má, odstrašilo by se spíše, když na něm jenom odvázná a na pohled nebezpečná cvičení spatřilo. Nikdo necht' nepraví: „Což bych já cvičení veřejného se účastnil, když sám ještě mnoho neumím.“ Právě též družstva méně pokročilá mají při něm úkol důležitý. Jejich cvičením sezná obecnost, že tělocvik ná-

ležitě řízený každému přístupný jest, že se na nikoho při vstoupení požadavky přepjaté nečiní, žeť s lehkými výkony se začíná a později teprv k nesnadnějšímu přistupuje. Cvičení členů pokročilejších a sboru cvičitelského necht' objeví se tak co přirozený postup, vynikající výkony vrcholní, o nevšední síle a obratnosti svědčící, dokazující pak zřejmě, kam pilným, ustavičným cvikem se dospěje a jsou pak teprv na pravém místě svém.

A vše, co se provede, necht' vykoná se dokonale, vzorně a úhledně. Rej, cvičení prostná, nemusí býti nikterak povahy složité; což platná umělost plánu, když provedení není ladné do všech podrobností a účinné. Jednoduchý výmyk předem s dokonalou přesností a lehkostí provedený činí dojem o mnoho pěknější než přemýk, při němž nohy se ohýbají a ve vzduchu šermují a kde na konec s křížem vysazeným nemotorně na žiněnku se doskočí. A podobně budiž i celé uspořádání naskrze promyšlené a však postupuj z největší přesností bez unavujících přestávek různě a neprodle ně dál, i zřizování a odklizení náradí dějž se klidně, však rychle návodem určitým.

Tot' ovšem vymáhá značných příprav, ale pakli jen pravý život v spolku jest, přičiní se všichni mladí jak staří radostně, aby podnik společný čestně se vydařil. Na obecnostvo pak, jenž pro věc spolkovou se získat má, bude vždy dobře působit, pakli vedle svěžích sil mladistvých též starší členové, určité společenské postavení již zaujímající, při cvičení činně se účastní.

Dokonalá průprava, jak ji sobě pokaždé přejeme, má ovšem zas delší přerušeni pravidelného přerušování v zápětí a z toho zas jde, že veřejné cvičení příliš z husta se od bývati nesmí, aby členstvo se neunavilo, aniž věc před kruhy širšími nesevšedněla. Každý druhý rok, tot' bude průměrem aspoň lhůta náležitá. Mezi tím necht' cvičení závodnické s programem jednoduším se ne pořadá. Nepřibude-li i podobnými vystoupeními ihned členů nových, tolik jest jisto, že podniky podobné členstvo pohromadě drží a lásku k spolku napořád živí a povzbuzují. Přesvědčení, žeť náleží k celku životnému, činnému, úkol svůj zdárně a čestně plnicímu, víže jednotlivce pevněji k němu, naplňuje každého radostí, hrdostí a přichylností oprávněnou. Viděli jsme nejednou, jak po zdařilém a různě provedeném cvičení veřejném nejen jarým hochům, na nichž nejtěžší práce dne především spočinula, nýbrž i starším účastníkům a mužům

šedivým, kteří s nimi spolu se tužili, při následující společné zábavě oči radostí se leskly, slyšeli jsme, jak slovy nadšenými o věci sokolské se pronášeli a stálou věrnost jí přísahali.

Než dosti o tom.

Rok chýlí se ku konci a musíme také úvahy svoje skončit, jakkoli ještě nejedna věc důležitá zde pronesena býti nemohla. Budiž zůstavena době budoucí.

Přehledli jsme v rysech povšechných, co nám závadou jest a bylo a čím věc spolkovou k výši žádoucí povznéstí můžeme. Viděli jsme, že zdárnému, plnému prospívání věci sokolské ne jedno úskalí hrozivě v cestě stálo a dosud stojí. Nejednu okolnost nemůžeme my sami odčinit, musíme ve vzhledě tom dobu většího a všeobecnějšího vzpružení ducha národního vyčkat a toliko co jeden činitel mezi mnohými je spolupřipravovat. Mnoho závad však leželo a leží také v nás samých.

Tedy žádný chabý, otrlý, nenužný nářek, nýbrž neunavný nový udatný čin. Nehledejme prostředků v končinách odlehlých. Nečekejme na divy, svépomoc jest heslo nad jiné spásné a osvědčené. Znáte tu báj o řeckém vozkovi, jehož kára v močálovité půdě uvázla, víte, jak on všechny bohy za pomoc prosil, jak mezi nimi též silného Herakla s úpěním vzíval. A silný Herakles se objevil. Však nevytáhnul vůz, než zahřměl mu v sluch a duši malátnou: Pobídní koně a opři se sám! I stalo se. Spojené síly odhodlaně se napjaly a záhy měli vozka, spřežení a vůz pod sebou pevnou zem, po kteréž rychle k cíli ujížděli. Opři se sám! Tak cítil, tak volá k nám statný, hrdinný mužný národ řecký, týž národ který i v oboru cvičení tělesných jest skvělým naším vzorem a příkladem.

Budiž jen každý pravým sokolem, budiž každý spolek spolkem opravdově sokolským, pak, však jen pak bude též každý celek, v nějž se srazíme, celkem životným a silným, pak nebude žádných úvah třeba o upadání a křišení věci sokolské. I tato rozprava měla a směla jen k tomu čeliti, aby pro příště učinila se a zůstala zbytečnou. Kéž se tak stane!

Pak, bratři, přispějme teprv vydatně ku statečnosti a životní síle celého národa, jehož předními syny býti chceme; zvýšení a zmohutnění síly jest vznešeným cílem, k němuž opravdové tužení těla a vůle přímo směřuje. Budiž to novým vzpružením a svrchovaným dosvědčením veškeré naší snahy sokolské. Na zdar! M. T.

DOPISY.

Omaha, Neb. 25. pros 1881.

Sokole pořadatelí!

Před krátkým časem, kdy ještě jsem býval údem Plzeňského Sokola v Chicago, často zdálo se mi býti podivným, že o omažké Těloc. Jednotě Sokol téměř nic nebylo slyšeti, vzdor tomu, že zdejší Jednota víc než čtyři roky existuje a již půl roku zastoupena jest v Národní Jednotě. Nyní, jsa krátký čas údem Jednoty zdejší, přišel jsem k zcela jednoduchému vysvětlení, proč nikdo ani slova o Těl. Jednotě v Omaha nepíše — krátce proto, že nikdo neměl, co by psal, nechtěl-li se dotýkat stránky více zachmuřené nežli skvělé.

Člověk, který přijde z východu a jest zvyklý ruchu, jakýž panuje mezi Sokoly ku př. v Chicagu a vidí stav zdejší Jednoty, musí ztrnout nad hroznou nečinností, jaká zde panuje. Zdejší Sokol jest v činnosti chicagským Jednotám tak nerověn, jako Herkulovi já! Zdejší Jednota čítá asi 27 údů a dostaví-li se z těchto 10 do schůze, jest to již slušný počet! Cvičení tělocvičné, jak jsem slyšel, před mým příchodem se již asi dva měsíce neodbyvalo. Vida tento stav, postaral jsem se o odbývání cvičení, jelikož to však nešlo, vyběhl jsem údy k svolání mimořádné schůze, ve kteréž ujednáno, by k navštěvování cvičení bylo s větší pílí a přsností hleděno. Nyní nastalo mi shledávání drobnějšího náčiní. To bylo zase něco pro mne nového: končfe nebyly k nalezení, kužele měl některý úd doma ležeti, kdež se bezpochyby samy cvičily a kruhy vzal si jeden úd a pověsil si je za dům, aby děti v prázdných chvílích mohly se houpat a postarat se, že kruhy nejsou více k potřebě. Nyní chodí do cvičení 4 — 6 údů.

Povázíme-li tento stav jednoty jdoucí za heslem: „Hoj sokolci, mužně v před, ať na nás národ patří!“ nemůžeme se ubrániti politování.

Vylíčil jsem špatné stránky a neveselé poměry, bude tedy opět záhodno abych pověděl, proč takové poměry panují.

Hlavní příčinou, proč cvičení neb schůze bývají slabě navštěvovány, jest to, že velká část členstva jest nucena večer pracovati, tak že nezbyvá

času k spolkovým záležitostem. Druhá příčina jest přílišná vzdálenost cvičírny od tak zvané Prahy, neb jak jinonárodovci to titulují „Bohemian-town“. Cvičení i schůze odbývají se v zdejším německém Turnhallu, což jest výhodné z toho ohledu, že síň tato, která určena jest pouze k tělocvičce, jest hezky prostranná zejména proto, že naši sokolci mohou upotřebiti všechno náčiní sokolů německých, které sami nevlastní. Povázíme-li ale opět onu vzdálenost síně od obydlí, jest sídlení v ní nám velice na škodu, poněvadž údové neradi tak daleko chodí, čemuž nelze se divit. Kdyby ku př. údové Plzeňského Sokola neb Jednoty, zajisté že by se jich velmi málo shledalo, jež by tak učinili. Tak je to i s námi.

Pořádati divadelní zábavy jest taktéž obtížné. a často i pokladě nebezpečné. Turnhalle pronajímán bývá tím způsobem, že sbor si platí všechny výlohy a příjem jeho pozůstává z peněz vybraných za lístky; výtěžek z nálevy podrží si majitel, z čehož následuje, že výtěžek bývá mnohdy velmi plačtivý.

Leč chovám pevnou naději, kteráž zajisté mne nesklame, že za krátký čas vezme všechno na se jiný, sokolštější ráz a že naše Jednota bude se moci zcela spokojeně postavit po bok jiným jednotám na východě. Jak posledně usnešeno, bude sbor stěhovati se do nově vyslyšené síně J. Keslera v české čtvrti, tak že přemůže-li se ještě nečinnost a ona nakažlivá nemoc, které se prostě říká lenost nebude nikdo míti příčinu pro vzdálenost cvičení nenavštěvovati. Druhý dobrý krok jest, že bude jeden úd poslán do cvičení německých turnerů, kteří přítomně mají výtečného cvičitele za tím účelem z Evropy sem přibylého. Tento úd bude potom cvičitelem našich sokolů. Na Sylvestra připravují se ochotníci Sokola k divadelnímu představení „Král Václav a jeho kat“ pod řízením sokola Hellera, bývalého člena zdejšího německého divadla.

S vřelým pozdravem sokolským

Ladislav Flígl,

člen Těl. Jednoty Sokol v Omaze.

Protokoly ze schůzí V ý k. V ý b. N. J. S.

Mimořádná schůze dne 23. pros. 1881.

Schůzi otevřel místopředseda sokol J. Beneš. Nepřítomného tajemníka zastával sok. Volenský. Jednatel předložil žádost sboru Čes.-Am. Sokola z Braidwood, Ill., za přijetí do Národní Jedn. Sok. Sbor zasílá seznam členstva a své stanovy; když

vše shledáno v souhlasu se stanovami N. J. S. prohlášen týž sbor za přijatý do N. J. S. Zvolen výbor k prozkoumání jich stanov sok. Beneš a Volenský.

Na to schůze uzavřena

Na zdar!

Aug. Volenský,

t, č, taj,

Rádná schůze dne 6. ledna 1882.

Schůzi zahájil předseda sok. J. B. Bělohradský. Nepřítomní sok.: Beneš, Haut a Chmatal. Protokoly z minulé řádné i mimořádné schůze čteny a přijaty. Zprávy výborů předneseny. Výbor pro příští přeborné cvičení suspendován. Výbor vyšetřující záležitost premiérní má podati zprávu do schůze příští. Dopisy jednatelem uložené byly rozeslány. Sokol Braidwoodský v mimořádné schůzi přijat a potřebné listiny jim byly zaslány. T. J. Praha v Cleveland odstupuje od N. J. S. a přeje si míti účty; jednatel má vyhovět.

Přečten seznam členstva braidwoodského sboru a přijmuto \$10 co vstupné.

Zprávy čtvrtletní 3. a 4. od Plzeňského Sokola a poplatek \$18.01 přijaty.

Těl. J. S. zasílá zprávu za 4 čtvrtletí a poplatek \$13.35; přijato.

Těl. J. Sokol místní zve Výk. Výb. k maškarnímu plesu a Těl. J. Čechie k tělocvičné produkci; předseda odporučuje obé k četnému zastoupení Výk. Výborem.

T. J. z Detroit zasílá zprávu a poplatek \$7.41; přijato.

Provolání výboru Čes. vyššího učiliště dáno jednatelem a nařízeno, by v smyslu tom pracoval v sokolském časopisu.

Taktéž naloženo s provoláním výboru na podnik Havlíčka Borovského v Kutné Hoře.

Dopis sok. Bednáře vrátil Výk. Výbor jednatelem zpět.

Dopis Česko-Amerického Sokola v Chicago odo-
ložen k jednání do příští schůze. Jednatel má
dopsat sborům místním zprávu o počtu jich členů
do Výk. Výb. jak následuje: Plzeňský Sokol 3 čle-
ny a 1 náhradník; T. J. S. 3 členy; Čes.-Am. So-
kol 2 členy a 1 náhradníka; Těl. J. Čechie 1 člena
a 1 náhradníka. Sok. Kostner dal návrh aby Výk.
Výb. uzavřel touto schůzí své zprávy; přijato a
zvolen výbor k prohlednutí knih: sok. Lajer, Há-
jek a Beneš.

Účet za skříň na dopisy \$1.85, poukázán k vý-
platě. Příjem:

Čes.-Am. Sokol v Braidwood	\$10.00
Plzeňský Sokol v Chicago	18.01
T. Jed. Sokol „	13.35
T. Jed. Sokol v Detroit	741

Vydání: za skříň \$1.85.

Na to schůze ukončena. „Na zdar!“

Fr. C. Lajer, taj.

Hlídkka.

Zábavy sokolů Chicagských: Jak vždy, tak i
tento rok v masopustě zásobí sokolové svými zá-
bavami Čechy chicagské s dostatkem. Těl. Jedn.
Čechie odbyvala dne 14. t. m. tel. produkci, Čes.-

Am. Sok. odbyval v týž samý den ples s výhrami.
Jak viděti, jest bratrství mezi sokoly v plném kvě-
tu tak krásně rozvíte, že ani jeden druhému v zá-
bavě časem nevyhoví, následkem nedorozumění
se! Těl. Jednota Sokol pořádá ples maškarní dne
21. ledna, k němuž činí rozsáhlé přípravy a aby
Sokolové nezapoměli tančit, oznamuje hned druhý
ples na den 4. února. Plzeňský Sokol pořádá
svůj maškarní ples dne 11. února v síni M. Trsa a
dle příprav činěných zdá se, že sokolci plzeňští
chtí letos předčítí svůj lonský maškarní ples, jenž
též se znamenitým úspěchem se potkal. Doufá-
me, že Těl. Jedn. Čechie nezůstane letošního ro-
ku po zadu a že dokáže sokolům druhým, že též
i na „North Side“ možno uspořádati skvělý maš-
karní ples.

* Jak se dočítáme ve „Svornosti“, chtějí So-
kolové New Yorští účastníci se činně dvacetileté-
ho jubileum pražského Sokola při kteréž příleži-
tosti odbyváno bude veřejné cvičení, jakéhož v
Čechách ještě nebylo. Schvalujeme tuto podni-
kavost Sokolů New Yorkských; zdali z Chicago ně-
kteří pojedou, nevíme — aspoň dosud žádný o
tom se nezmínil. Též od jiných sborů žádná zprá-
va o tom není. Že by to udělalo americkým Čechům
a sokolům zvláště čest, kdyby čteně byli v
této národní slavnosti zastoupeni, kdy oslaveno
bude vzkříšení ducha české svobody zařízením
sborů sokolských, jest jisto.

Sokolským sborům při Nár. Jed. Sok.

Výk. Výbor uzavřel ve schůzi
dne 6. ledna by úředníci uzavřeli
touto schůzí své účty tak aby v pří-
ští schůzi již noví úředníci své úřady
zastávali. Proto bude jednatelem
zpráva obsahovati jenom ty zprávy
i příjmy, jež až do oné schůze obdr-
žel. Též adresář nový jednatel se-
staví aby byl dle posledních zpráv,
které obdrží za poslední rok.

August Volenský,

t. č. jednatel.

Listárna přadatele.

Sokolu Šimkovi. Dopis bude uveřejněn v
čísle příštím; dodám jej na patřičné místo.